

I. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

Комунальний заклад «Лисичанська спеціалізована школа I-III ступенів №8 Лисичанської міської ради Луганської області» - заклад загальної середньої освіти з поглибленим вивченням окремих предметів. Установчими документами школи є:

- Статут, прийнятий конференцією школи від 15.12.2010 року та затверджений наказом управління власності Лисичанської міської ради від 21.12.2010 року № 462.
- Свідоцтво про державну реєстрацію юридичної особи: серія АОО № 190808 (місце проведення державної реєстрації – виконавчий комітет Лисичанської міської ради Луганської області, дата проведення державної реєстрації – 18.04.1995 р.)

Комунальний заклад «Лисичанська спеціалізована школа I-III ступенів №8 Лисичанської міської ради Луганської області» здійснює планування своєї діяльності на підставі законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688 (у 1-3-х класах), Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 №462 (у 4-х класах), Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392, Постанови КМУ від 22 липня 2020 р. № 641 Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, Листа МОН України № 1/9-420 від 05.08.2020 року «Щодо організації роботи закладів загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році».

Освітня програма розроблена на основі:

- для 1-2 класів Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм під керівництвом О.Савченко (наказ МОН України від 08.10.2019 №1272);
- для 3-х класів Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм під керівництвом О.Савченко (наказ МОН України від 08.10.2019 №1273);
- для 4-х класів Державного стандарту початкової освіти (2011), типових освітніх програм (наказ МОН України від 20.04.2018 № 407);
- для 5-9-х класів «Типової освітньої програма закладів загальної середньої освіти II ступеня», затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405;

- для 10-11 класів «Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019р №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 №464);

- від 10.07.2019 р. №955 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016р. №8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах» Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2019р. за №852/33823

- Типової освітньої програми для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом МОН України від 25. 06. 2018 р. № 693, таблиця 15.

Освітню програму КЗ «ЛСШ I – III ступенів №8» побудовано із урахуванням наступних принципів:

- дитиноцентризму та природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності та практичної спрямованості змісту освіти;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємопов'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів здобувачів освіти.

Мета КЗ «ЛСШ I – III ступенів №8» - створення інноваційного середовища в школі, яке б плекало творчу особистість, створювало умови для повноцінного інтелектуального, морального, фізичного розвитку дитини, вироблення сучасної моделі випускника школи, спроможного реалізувати власний позитивний потенціал.

Стратегія школи – розвиток інноваційного потенціалу особистості на основі якісної реалізації освітнього процесу.

Пріоритетні напрями роботи:

- Забезпечення кожній дитині рівного доступу до якісної освіти.
- Активне впровадження інноваційних технологій навчання в практику роботи школи.
- Забезпечення інформаційного простору для вчителів та учнів засобами новітніх інформаційних технологій та широкої комп'ютеризації школи.
- Розширення сфери соціального партнерства з метою сприяння творчій та науково-дослідницькій діяльності учнів, педагогів, адміністрації школи.

В основу соціально-педагогічної системи школи покладено корпоративний стиль управління. Для забезпечення освітнього процесу в

школі є достатня матеріально-технічна база, методично-інформаційне забезпечення та кваліфікований педагогічний колектив.

Мова навчання – російська, українська, в 5-х класах з російською мовою викладання здійснюється українською мовою (80%).

Кількість класів – **43** - з українською мовою навчання – **24** (56%), з російською мовою навчання – **19** (44%).

КЗ «ЛСШ I – III ступенів №8» забезпечує одержання учнями загальної середньої освіти на рівні Державних стандартів:

школа I ступеню (1 – 4 класи);

школа II ступеню (5 – 9 класи);

школа III ступеню (10 – 11 класи).

Відповідно до ст.9 Закону України «Про освіту» освітній процес у КЗ «ЛСШ I – III ступенів №8» організовано за такими формами: інституційна (очна, денна) та індивідуальна (педагогічний патронаж, сімейна (домашня).

Навчальний план КЗ «ЛСШ I-III ступенів №8» розраховано на 5-денний робочий тиждень. Навчальні заняття у школі починаються о 8 годині. Тривалість уроків: у 1 класі – 35 хвилин; у 2-4 класах – 40 хвилин; у 5-11 класах – 45 хвилин. Школа працює в дві зміни. Для учнів 1-х класів організовано 2 групи продовженого дня (1,75 ставки). Гранично допустиме навантаження на учня відповідає санітарно-гігієнічним нормам, установленим Міністерством охорони здоров'я України. Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження на учнів.

Відповідно Закону України «Про повну загальну середню освіту», 2020/2021 навчальний рік розпочинається 01 вересня 2020 року і закінчується 28 травня 2021 року. Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 1 вересня 2020 року до 25 грудня 2020 року;

осінні канікули – з 24 жовтня до 01 листопада 2020 року;

зимові канікули – з 26 грудня 2020 року до 10 січня 2021 року;

II семестр – з 11 січня 2021 року до 28 травня 2021 року;

весняні канікули – з 20 березня до 28 березня 2021 року.

З урахуванням епідеміологічної ситуації, місцевих особливостей та кліматичних умов можуть змінюватись структура навчального року та графік учнівських канікул. Навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, основної і старшої школи.

Перелік предметів для проведення державної підсумкової атестації для учнів початкової та основної школи, форму й терміни проведення буде визначено додатково після затвердження МОН України.

II. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА I СТУПЕНЯ (1-4 КЛАСИ)

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітню програму загальної середньої освіти I ступеня КЗ «ЛСШ I-III ступенів №8» розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», на основі:

- для 1-2 класів Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм під керівництвом Савченко О.Я. (наказ МОН України від 08.10.2019 №1272);
- для 3-х класів Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм під керівництвом Савченко О.Я. (наказ МОН України від 08.10.2019 №1273);
- для 4-х класів Державного стандарту початкової освіти (2011), типових освітніх програм (наказ МОН України від 20.04.2018 № 407);

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;

- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження КЗ «ЛСШ І-ІІІ ступенів №8» для учнів 1 класу – 23 години на тиждень (805 годин/навч.рік); 2-4 класів – 2695 годин/навч. рік: 2 класи – 25 годин на тиждень (875 годин/навч.рік); 3 класи – 26 годин на тиждень (910 годин/навч.рік); 4 класи – 26 годин на тиждень (910 годин/навч.рік). Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем. Повноцінність початкової освіти реалізується інваріантною та варіативною складовою.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах КЗ «ЛСШ І-ІІІ ступенів №8» І ступеня (далі – Навчальний план). Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Відповідно до мов навчання у КЗ «ЛСШ І-ІІІ ступенів №8» у 1-4 класах передбачено варіанти навчального плану:

для учнів 1-2-х класів відповідно Типової освітньої програми авторського колективу під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом № 1272 від 08.10.2019р. та Державного стандарту початкової освіти (2018);

для учнів 3-х класів відповідно Типової освітньої програми авторського колективу під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом № 1273 від 08.10.2019р. та Державного стандарту початкової освіти (2018);

- для учнів 4 класів на основі Типового навчального плану початкової школи, затвердженого наказом МОН України від 20.04.2018 № 407 (Таблиці 3,4,5).

- для учнів 4 класів, які поглиблено вивчають англійську мову: 4- а, 4- б ,4-в (Таблиці 4, 5 Типового навчального плану початкової школи, затвердженого наказом МОН України від 20.04.2018 № 407).

Учні з особливими освітніми потребами, які здобувають початкову освіту в КЗ «ЛСШ І-ІІІ ступенів №8» за індивідуальною формою навчання (педагогічний патронаж) відповідно до індивідуального навчального плану, затвердженого наказом МОН України для учня 3-го класу з затримкою психічного розвитку організовується індивідуальне навчання (педагогічний патронаж) на основі Типової освітньої програми для спеціальних закладів загальної середньої освіти І ступеня для дітей з особливими освітніми

потребами, затвердженої наказом МОН України від 26.07.2018 р. № 814 (Додаток б).

Освітню програму КЗ «ЛСШ I-III ступенів №8» для I ступеня укладено за основними освітніми галузями.

Освітні галузі 1-3 клас НУШ:

Мовно-літературна (українська мова і літературне читання, англійська мова)

Математична (математика)

Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна («Я досліджую світ»)

Мистецька (мистецтво)

Технологічна (дизайн і технології)

Інформатична (інформатика з 2 класу)

Фізкультурна (фізична культура)

Освітні галузі 4 класи:

Мови і літератури («Українська мова», «Літературне читання», «Російська мова», «Іноземна мова»)

Математика («Математика»)

Суспільствознавство («Я у світі»)

Природознавство («Природознавство»)

Мистецтво («Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво»)

Технологія («Трудове навчання» та «Інформатика»)

Здоров'я і фізична культура («Основи здоров'я» та «Фізична культура».)

Варіативна складова навчального плану КЗ «ЛСШ I-III ступенів №8» використовується на додаткові години для вивчення української мови в 1-х класах, російської мови в класах з українською мовою навчання та курсу «Музичне мистецтво». У 2016-2017н.р. було впроваджено інтегрований курс «Культура добросусідства» відповідно до листа МОН України №1/11 від 22.12.2015 року «Про необхідність розвитку гуманітарної освіти, діалогу та толерантності серед дітей та дорослих». У 2020-2021н.р. зберігається наступність у впровадженні курсу «Культура добросусідства» в початковій школі (4-б, 4-г).

Очікувані результати навчання (компетентностей) здобувачів освіти,

визначених відповідним державним стандартом загальної початкової освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Освітня програма (1-2 клас) має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного

самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

б) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України,

дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень;

та **наскрізних умінь**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Упродовж навчання у початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, вміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 – формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Інформатична освітня галузь (інформатика) починає реалізуватися з 2-го класу та ставить за мету різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

За результатами формування предметної компетентності випускники початкової школи повинні використовувати початкові знання вміння та навички для:

- доступу до інформації (знання де шукати і як отримувати інформацію);

- опрацювання інформації;
- перетворення інформації із однієї форми в іншу;
- створення інформаційних моделей;
- оцінки інформації за її властивостями.

Форми організації освітнього процесу

У 1 класі очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання: дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії тощо.

Основними формами організації освітнього процесу в 2-4 класах є: різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності. А також всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

III. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА II СТУПЕНЯ (5-9 КЛАСИ)

Освітня програма КЗ «ЛСШ I-III ступенів №8» для II ступеня (базова середня освіта) розроблена згідно Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 та наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладу складає 5845 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову (передбачені обраним варіантом навчального плану Типової освітньої програми), сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Навчальний план КЗ «ЛСШ I-III ступенів №8» для II ступеня (базова середня освіта) складено

- для учнів 5-9-х класів на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 (Таблиці 2,3,4);

Варіативна складова навчального плану КЗ «ЛСШ I-III ступенів №8» використовується на додаткові години для вивчення мови національної меншини в класах з українською мовою навчання по 0,5 годин у 5-а, 6-а, 6-б класах.

Навчальний план передбачає поділ класів на групи при вивченні української мови у 5-6-х класах відповідно до шкільної мережі, згідно з чинними нормативами (наказ МОН України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; роботу в проектах; позакласну роботу і роботу гуртків.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Навчальну програму укладено за такими **освітніми галузями**:

Мови і літератури (українська мова, українська література, іноземна мова, зарубіжна література).

Суспільствознавство (історія України, всесвітня історія, основи правознавства).

Мистецтво (музичне мистецтво, образотворче мистецтво, мистецтво).

Математика (математика, алгебра, геометрія).

Природознавство (природознавство, біологія, географія, фізика, хімія).

Технології (трудове навчання, інформатика).

Здоров'я і фізична культура (основи здоров'я, фізична культура).

На основі освітньої програми складено навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

IV. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА III СТУПЕНЯ (10-11 КЛАСИ)

Освітня програма КЗ «ЛСШ I-III ступенів №8» для III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня та враховуючи індивідуальні освітні потреби учнів. Для 10-11-х класів обрано навчальні плани з Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019р №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 №464), таблиці 2 і 3 до Типової освітньої програми.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів для 10-11-х класів (без додаткових годин) складає 4725 годин/навчальний рік

Профільність є ефективним засобом диференціації навчання у старшій школі, вона має на меті забезпечити більш глибоку підготовку здобувачів освіти в тій галузі знань і діяльності, до яких у них сформувались стійкі інтереси та здібності.

З метою реалізації профільного навчання в 10-11-х класах обрано профіль іноземної філології (філологічний напрям) з урахуванням наступності та потреб здобувачів освіти. Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом забезпечується також вибірково-обов'язковими предметами, що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку в 10-х класах обрано "Інформатику" та "Мистецтво", які вивчатимуться по 1,5 години у 2020-2021 і 2021-2022 навчальних роках. В 11-х класах обрано "Інформатику" та "Мистецтво" по 1,5 години у 2020-2021н.р.

Додаткові години навчального плану в 10-х класах використано з метою реалізації профільного навчання (по 3г. відведено на вивчення англійської, німецької/французької мов на профільному рівні). Відповідно до Листа МОН від 22.07.2020р. №1/9-394 «Про переліки навчальної літератури, рекомендованої МОН для використання у ЗЗСО у 2020/2021 н.р.» години варіативної складової у 11-х класах розподілено наступним чином: по 0,5 г. спрямовано на якісну підготовку учнів для складання ДПА у форматі ЗНО та відведено на вивчення курсу за вибором «Стилістика української мови» (Програма курсу «Стилістика української мови. 10-11 класи» (автори Авраменко О.М., Чукіна В.Ф.), Грамота, Лист ІМЗО від 03.07.2017 № 21.1/12-Г-314, лист МОН України № 1/9-538 від 10.08.2010), 0,5г. в 11-А відведено на вивчення курсу за вибором «Становлення української державності» (авт. С.М.Луньов, І.Є.Василенко) 11клас, Харків (Лист ІТЗО від 25.03.2014 №14.1/12-Г-469, 2015, рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист ІТЗО від 25.03.2014 № 14.1/12-Г-469), з метою якісної

підготовки учнів до проходження ЗНО з історії України. Додаткові години в 11-а (7,5г.) та 11-б (7г.) відведено таким чином: по 3г. на вивчення англійської та німецької мов на профільному рівні, 0,5г. на вивчення історії України (11-А); та по 0,5г. на вивчення курсу «Стилістика української мови»

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 № 128, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Ключові компетентності	Компоненти
<p>Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами</p>	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p>
<p>Спілкування іноземними мовами</p>	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p>

Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач.
Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.
Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.
Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.
Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.
Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою

	позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.
Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).
Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для

	<p>майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
<p>Громадянська відповідальність</p>	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
<p>Здоров'я і безпека</p>	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

- Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти відповідно до наказу МОН України від 10.07.2019 р. №955 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016р. №8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2019р. за №852/33823.

- V. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-2-х класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4-х класах – формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. **Формувальне оцінювання** має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

- **Підсумкове оцінювання** передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.
- Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності Закладу та якості освіти.
- З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів.
- Вибір форм і методів навчання вчителі 5-11 класів визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

- Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів в системі загальної середньої освіти - затверджені наказом МОН України від 05.05.2008 р. за № 371 та пізніше вдосконалені відповідно до чинного законодавства.
- Критерії базової та профільної середньої освіти реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: початковий, середній, достатній, високий, затверджені наказом МОН України від 13.04.2011р. за № 329, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за № 566/19304 (набрав чинності з 27.05.2011р.).

Рівень	Оцінка /бал/	Загальні вимоги / Опис навчальних досягнень
I початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

VI. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Навчальний план встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Особливості організації освітнього процесу:

- 1. Двомовне навчання здобувачів освіти 1-11-х класів:**
  - **24** класи з українською мовою навчання (1-а, 1-б, 1-в, 1-г, 1-д, 2-а, 2-б, 2-в, 2-г, 2-д, 3-а, 3-б, 3-в, 4-а, 4-б, 5-а, 5-б, 6-а, 6-б, 7-а, 8-а, 9-а, 10-а, 11-а);
  - **5** класів з російською мовою навчання (3-г, 3-д, 4-в, 4-г, 4-д);
  - 14 класів навчанням деяких предметів мовами національних меншин (5-в, 5-г, 6-в, 6-г, 6-д, 7-б, 7-в, 7-г, 8-б, 8-в, 9-б, 9-в, 10-б, 11-б).
- 2. Класи з поглибленим вивченням англійської мови - 15** (4-а, 4-б, 4-в, 5-а, 5-б, 5-в, 6-а, 6-б, 6-в, 7-а, 7-б, 8-а, 8-б, 9-а, 9-б).
- 3. Профільні класи – 4:**
  - профіль іноземної філології (10-а, 10-б, 11-а, 11-б);